

tidende 1988-89, forhandlingerne, sp. 4814-4815, samt tillæg A, sp. 4247-4256.

Ifølge forslaget pålagdes regeringen at fremsætte lovforslag om ændring af retsplejelovens regler om klager over politiets adfærd efter retningslinier, der var nærmere angivet i beslutningsforslaget. Det fremgik bl.a. heraf, at der i hver politikreds skulle oprettes et såkaldt politiklagenævns med 9 medlemmer til behandling af klager over politiets adfærd. Desuden var der bestemmelser om politiklagenævnets nedsættelse, sammensætning, sagsbehandling og kompetence. Det anførtes bl.a. i bemærkningerne, at »Forslagets grundprincip er et opgør med selvdømmet, således som det i dag er integreret i lokalnævnenes sammensætning og kompetence«.

Beslutningsforslaget blev drøftet i Folketinget den 3. februar 1989, jf. Folketingstidende 1988-89, forhandlingerne, sp. 6225-6240, og derefter henvist til Retsudvalget, der ikke afgav betænkning over forslaget.

Der henvises i øvrigt til kapitel 9, afsnit 6, i betænkning 1278/1994.

3. Udvalgets overvejelser og forslag

3.1. Generelle problemstillinger

Udvalget om behandlingen af klager over politipersonalet har i kapitel 11 i betænkning 1278/1994 overvejet en række generelle problemstillinger, som er relevante uanset hvilken klageordning, der gennemføres. I det følgende redegøres der for udvalgets overvejelser om klageorganets kompetence, hvornår klageorganet skal træde i funktion, politiets deltagelse i efterforskningen, tiltalekompetencen, advokatbeskikkelse og information om klageordningen.

3.1.1. Klageorganets kompetence

Lokalnævsordningen omfatter klager over politipersonalets adfærd under udførelsen af tjenesten. Derimod er straffesager mod politipersonale ikke omfattet af ordningen. Udvalget har på denne baggrund overvejet, om en ny klageordning skal omfatte såvel straffesager som adfærdsklager. For dette taler, at man derved opnår et énstrengt og letforståeligt klagesystem. Synspunktet om, at politiet ikke bør undersøge og afgøre klager over sig selv, kan gøres gældende i relation til såvel straffesager som adfærdsklager. Udgangspunktet må derfor efter udvalgets opfattelse være, at en ny klageordning kan og bør omfatte både straffesager og adfærdsklager. Udvalget forudsætter i øvrigt, at begrebet »adfærdsklager« skal omfatte samme sagstyper som hidtil.

For så vidt angår disciplinærsager fremgår det af kommissoriet, at det forudsættes, at udvalgets anbe-

falinger kan gennemføres inden for rammerne af den almindelige tjenestemandslvgivning. Udvalget kan imidlertid gennemgå og vurdere reglerne om behandlingen af disciplinærsager og sammenhængen med reglerne om klagesager og straffesager mod politipersonale. I disciplinærsager træffes afgørelsen af ansættelsesmyndigheden, hvilket efter udvalgets opfattelse også er den principielt rigtige løsning. Udvalget har i øvrigt ved gennemgangen af de forskellige løsningsmodeller, der er omtalt i betænkningens kapitel 13-15, nærmere beskrevet sammenhængen mellem behandlingen af henholdsvis straffesager, adfærdsklager og disciplinærsager.

Udvalget har også overvejet, hvilke personer de nye klageregler skal omfatte. Det, der for polititjenestemænd bevirker, at der er tale om en særlig problemstilling, er politiets beføjelser til at udøve myndighed, herunder om fornødent under anvendelse af fysisk magt. Udvalget finder derfor, at de nye regler kun bør omfatte personale, der har politimyndighed, herunder politiets jurister, men derimod ikke kontropersonale.

Det følger af udvalgets kommissorium, at den nye klageordning udelukkende skal omfatte forhold, der er begået i tjenesten og ikke forhold, der er begået uden for tjenesten, jf. herved betænkningens kapitel 1, afsnit 1-2. Udvalget finder det naturligt, at de nye regler kun bør omfatte forhold begået i tjenesten, idet behovet for en særlig klageordning udspringer af de magtbeføjelser, der tilkommer politiet. Med hensyn til det, der foregår uden for tjenesten, finder udvalget det principielt rigtigst, at politipersonale ikke behandles anderledes end andre borgere.

Hvorvidt en handling er foretaget i tjenesten, vil afhænge af en konkret vurdering. På baggrund af polititjenestens særlige karakter bør begrebet »i tjenesten« efter udvalgets opfattelse nok i denne sammenhæng tolkes temmelig vidt.

3.1.2. Hvornår træder klageorganet i funktion?

Bortset fra tilfælde, hvor klageorganet af egen drift iværksætter en undersøgelse, må det efter udvalgets opfattelse – som det er tilfældet efter de gældende lokalnævsregler – i almindelighed være en forudsætning for at iværksætte en klagesagsbehandling, at der foreligger en alvorlig ment klage, der henhører under klageorganets sagsområde. Ophidsede eller berusede personer, der mundtligt, eventuelt telefonisk, retter henvendelse til politiet, kan henvises til senere at indlevere en skriftlig klage eller rette henvendelse til en overordnet polititjenestemand om sagen. Denne fremgangsmåde vil navnlig kunne anvendes, såfremt øjeblikkelig bevissikring ikke skønnes fornøden, og klagen i øvrigt skønnes